

prima instanță: Al. Gafton
instanța de apel: Sv. Caitaz, A. Nogai, A. Doga

Î N C H E I E R E

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Cernega Andrei în interesul fiicei sale incapabile cet. Cernega Lucia, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cernega Andrei în interesul Luciei Cernega invalid de gradul I din copilărie împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova cu privire la majorarea alocației lunare, adoptată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014, prin care hotărîrea instanței de fond a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La data de 02 septembrie 2013 reclamantul Cernega Andrei a depus cerere de chemare în judecată în interesul fiicei sale Lucia Cernega, invalid de gradul I din copilărie către Ministerul Muncii, Protecției sociale și Familiei al Republicii Moldova, solicitînd majorarea alocației lunare de care beneficiază Cernega Lucia, la suma de 3 329,26 lei, astfel încât aceasta să acopere cheltuielile minime pentru întreținerea și îngrijirea acesteia și să fie similară cheltuielilor suportate de stat pentru aceleași tip de beneficiari, cazul în care sunt lăsați în grija statului (internați în aziluri pentru invalizi).

În motivarea acțiunii reclamantul, a invocat că Cernega Lucia este invalid de gradul I din copilărie, face parte dintr-o familie de trei persoane, părinții săi sunt pensionari, ea suferă de oligofrenie în grad de imbecilitate (urmările traumei în timpul nașterii), paralizie cerebrală infantilă, ea fiind inaptă de muncă și avînd nevoie de îngrijire și supraveghere permanentă. Cernega Lucia, născută la 01 iunie 1977, ca invalid de gr. I din copilărie, beneficiază de o alocație de stat în mărime de 345 lei, iar tatăl sau Cernega Andrei beneficiază de o alocație pentru îngrijire în valoare de 300 lei. Astfel, reiese că pentru întreținerea și îngrijirea cet. Cernega Lucia, pârâtul consideră că este suficient a aloca această sumă mizeră, de 345 lei -

care urmează să acopere cheltuielile pentru hrană, îmbrăcăminte, servicii comunale, medicamente, etc.

Reclamantul a interpellat Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova, prin care a solicitat eliberarea informației privitor la cheltuielile medii lunare pe care le suportă statul Republica Moldova pentru întreținerea și îngrijirea unei persoane cu dizabilități, care este internată în aziluri specializate pentru persoane cu dizabilități ce sunt întreținute din bugetul de stat.

Potrivit răspunsului 01-2007 din data de 31 mai 2013 i s-a comunicat că pentru întreținerea unui beneficiar în azilurile pentru bătrâni și invalizi cheltuielile medii constituie 110, 98 lei/zi, sau 329,26 lei/lună.

Astfel, reclamantul a expediat la data de 08 iulie 2013 o cerere către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova prin care a solicitat de a fi majorată alocația lunară de care beneficiază Cernega Lucia, astfel încât aceasta să acopere cheltuielile minime pentru întreținerea și îngrijirea acesteia. A solicitat de asemenea ajustarea acestei sume la un quantum rezonabil, cel puțin apropiat de cel menționat în răspunsul nr. 01-2007 din 31 mai 2013 primit de la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova, astfel încât să fie respectate drepturile constituționale ale cetățenilor privitor la egalitatea lor în fața legii și autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Reclamantul la data de 08 august 2013 a primit un răspuns echivoc, în care sunt prezentate informații referitoare la normele ce reglementează raporturile juridice în domeniul vizat, la modul de calculare a acestor alocații, la tipul de prestații sociale de care beneficiază familia Cernega, însă nu a primit un răspuns clar la solicitare.

În susținerea cererii înaintate, anexează cu titlu de probă un răspuns primit la o interpellare către Ministerul Justiției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare în care i s-a comunicat că pentru întreținerea unui deținut în anul 2012 din contul mijloacelor bugetare cheltuielile medii au constituit 126,81 lei/zi, inclusiv cheltuielile directe (fără cheltuielile de personal și investiții capitate) au constituit 48,40 lei/zi. În schimb, pentru Cernega Lucia, persoană invalidă, neputincioasă, vulnerabilă, căreia nu i se poate imputa nici o vină pentru că întrunește aceste caracteristici, statul Republica Moldova prin alocația acordată îi oferă 11,5 lei pentru întreținerea zilnică (345 lei:30 zile) ceea ce nu acoperă nici necesarul de hrană, nemaivorbind de alte cheltuieli.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 februarie 2014 acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d.88-91).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014 a fost respins ca neîntemeiată cererea depusă de către Cernega Andrei în interesele Luciei Cernega cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 8 al Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. Cererea de apel declarată de Cernega Andrei în interesele Luciei Cernega a fost respinsă, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond (f.d.113-121).

La 04 august 2014, recurentul Cernega Andrei în interesele Luciei Cernega a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014 și

hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 februarie 2014, solicitând casarea acestora, pronunțînd o decizie nouă prin care cererea de chemare în judecată depusă de Cernega Andrei în interesul Luciei Cernega invalid de gradul I din copilărie împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova cu privire la majorarea alocației lunare să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, decizia instanței de apel și hotărîrea instanței de fond sunt neîntemeiate și ilegale, dat fiind faptul că instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material, nu au aplicat legea care trebuia aplicată, precum și a interpretat eronat legea.

Suplimentar a invocat, că probele invocate în susținerea pretențiilor sale nu toate se referă la categoria de persoane din care face parte recurenta, însă numai prin comparație se poate stabili dacă o normă sau o situație anume este discriminatorie sau nu. Or, în baza răspunsului nr. 01-2007 din 31 mai 2013 a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova a fost comunicat că pentru întreținerea unui beneficiar în azilurile pentru bătrîni și invalizi cheltuielile medii constituie 110, 98 lei/zi sau 3329,26 lei/lună. Acest răspuns a fost folosit ca probă în proces în a demonstra atît neconstituționalitatea Legii nr. 499-XVI din 14 iulie 1999, cît și temeiurile care au stat la baza formulării cererii de chemare în judecată.

Susține, că revoltător este argumentul și concluzia instanței de apel, precum că cerința recurentului/apelant Cernega Andrei privind majorarea alocației lunare urma să fie admisă doar în cazuri excepționale, atunci cînd Cernega Lucia este invalid de gradul I din copilărie, face parte dintr-o familie de trei persoane, părinții săi sunt pensionari, ea suferă de oligofrenie în grad de imbecilitate (urmările traumei în timpul nașterii), paralizie cerebrală infantilă, la fel fiind inaptă de muncă și avînd nevoie de îngrijire și supraveghere permanentă.

Consideră, că prevederile art. 8 lit. b) al Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, este discriminatorie referitor la beneficiarii întreținerii și cuantumul alocațiilor de stat.

La data de 29 august 2014 intimatul Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova a depus referință, solicitînd respingerea recursului, menționînd că, prin prisma Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999, toate persoanele cu dizabilități sunt titulari a acelorași prestații sociale, cu diferența că persoanele cu dizabilități ce sunt la întreținerea familiilor lor, beneficiază de aceste prestații personal sau prin intermediul membrilor familiei, după caz. Însă persoanele cu dizabilități, care se află la întreținerea deplină a statului beneficiază indirect de aceste prestații prin intermediul bugetelor care sunt alocate instituțiilor în care aceștea sunt cazați și întreținuți.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Analizând modul în care recurentul și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art.433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurenților, fără a indica un temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purceii contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Tot odată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de recurentul Cernega Andrei în interesul fiicei sale incapabile cet. Cernega Lucia poartă un caracter declarativ, se combat cu probele administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărîre legală, iar argumentele invocate de recurentul Cernega Andrei în interesul fiicei sale incapabile cet. Cernega Lucia în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Cernega Andrei în interesul fiicei sale incapabile cet. Cernega Lucia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul:

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari